ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقال، قەدىمىي ئىسىر ۋە قولىيازمىلار ئامبىرى

هاجى مىرزاهىت كېرىمى

شائىر سودىيە

(كەچمىشلەر خاتىرىسى)

پۇل هەممىگە قادىر ئەمەس، لېكىن ئاشۇ پۇل بولمىسا ۋەتەننى قۇدرەت تاپقۇزغىلى، باي - بەهاجەت قىلغىلى بولمايدۇ. شەخسكە نىسبەتەن ئېيتقاندا، ئەگەر پۇل بولمىسا بايا‌شات ئائىلە قۇرۇشتىن قانداقمۇ سۆز ئاچقىلى بولسۇن؟

مەن هەر قاچان پۇل توغرۇلۇق ئويلىغىنىمدا جان دىلى بىلەن ئادالەتنى ياقلىغان سودىيە ئىمىن ئەخمەدنى ئەسلەپ قالىمەن. ئۇنىڭ مېنىڭ هاياتىم بىلەن باغلىنىشى، ساۋاقداشلىق، خىزمەتداشلىقتىن باشلانغان ئەمەس، بەلكى پېقىر ئۇنىڭغا يازغان ئەرز ۋە بۇ تۇپەيلى يىراقتىن پۇل كېلىپ هاجىتىمنى راۋا قىلغان كۈندىن ئېتىبارەن باشلانغاندى.

ئەلقىسسە، 1981 - يىلى كۇن بىلەن تۇن تەڭلەشكەن، دەل - دەرەخلەر يېشىل تون كىيىپ گۈزەل مەنزىرە بەرپا قىلغان، كۆپ - كۆك مايسلار كۆكلەم شامىلىدا يېلپۇنۇپ، سۈمبۈل چاچلىق قىز - چوكانلار ناخشا ئېيتقاچ كۆك تېرىۋاتقان خاسىيەتلىك نوروز كۈنلىرى ئىدى. دادام، ئانام بىلەن پىشايۋاندا كۆك چۆچۈرىسى يەپ ئولتۇراتتۇق، تۇيۇقسىز ئىشك قېقىلدى. چىقىپ ئىشكنى ئاچتىم. پوچتىخانا خادىمى ئىكەن. ئۇ، كونۋېرت بىلەن پۇل چېكىنى بېرىپ، قول قويدۇرۇۋېلىپلا ئالدىرىغىنىچە كېتىپ قالدى. هەيرانلىق ئىلكىدە پۇل چېكىگە قارىدىم، 790 يۈەن ئىكەن. كونۋېرتنى خەتنى ئالدىم. خەتتە: ئاقسۇ ۋىلايەتلىك ئوتتۇرا سوتنىڭ سودىيەسى ئىمىن ئەخمەدگە يازغان ئەرزىمگە ئاساسەن، پارتىيە سىياسىتىنى ئەمەلىيلەشتۇرۇش نەتىجىسىدە بۇ پۇلنىڭ ماڭا ئەۋەتىلگەنلىكى بېزىلغانىدى. دادام بىلەن ئانامغا ئوقۇپ بەردىم.

- بالام، ئىمىن ئەخمەدى دېگەن سوتچىنى تونۇمتىلە؟ - دەپ سورىدى دادام.

- ياق، زادى تونۇشلۇقۇم يوق ئىدى، - دېدىم.

- ئەجەپ - هە! مەھبۇس بولغان كىشىنىڭ ئەرزىنى تاپشۇرۇپ ئېلىپلا هەق - ناهەقنى ئايرىپ چىقىش هەممىلا سوتچىنىڭ قولىدىن كېلىۋەرمەيدۇ. مەن ناهەق تۇرمىدە ياتقان كۈنلەر هەققى ئۈچۈن پۇل ئەۋەتكەنلىكىنى بۇ ئۆمرۇمدە تېخى تۇنجى قېتىم كۆرۈشۇم. ئالدىللىق نېمە دېگەن ئۇلۇغ - هە! ئەل ئادىللىق - ئادالەت بىلەن روناق تاپىدۇ. شۇ دەم مېنىڭ كۆكلۈمۇ ئەمىن تېپىپ قالدى، - دەپ خەتنى قولۇمدىن ئېلىپ ئوقۇپ چىقتى دادام.

- توغرا ئېيتتىلا دادا، ئىمىن ئەخمەدگە يازغان بىر ئەرزىم بىلەنلا ئۆزگەرتىش مەيداننىڭ پۇل ئەۋەتىدىغانلىقى خىيالىمغۇ كىرىپ چىقمىغانىدى. بۇ مەن ئۈچۈنمۇ كۈتمىگەن ماددىي ياردەم، روهى ئوزۇق، مەدەت، يۆلەك بولدى، - دېۋىدىم؛

- بالام راست دېدىلە، ئىنسان ئۈچۈن ناهەق قارىلىنىشتىن ئارتۇق - بەختسىزلىك بولمىغىنىدەك، ئادالەتنىڭ كۈچى بىلەن ئاقلىنىشتىنمۇ ئارتۇق بەخت يوق. بۇ پۇلنىڭ ئەۋەتىلىشى ئادالەتنىڭ غەلبىسىنى كۆرسىتىدۇ، ئەلۋەتتە، - دېدى دادام.

- شۇنداق دادا. مەن كىشىلەردىن ئىمىن ئەخمەدنىڭ ئاقسۇ ئوتتۇرا خەلق سوتىنىڭ سودىيىسى ئىكەنلىكىنى، «تۆت كىشىلىك گۇرۇھ» يوقىتىلغاندىن كېيىن، پارتىيە، خەلق هۆكۈمىتىنىڭ

ناھەق، خاتا، ئۇۋال قىلىنغان دېلولارنى ئېنىقلاپ، بىر تەرەپ قىلىش سىياسىتىنى ئەستايىدىل ئەملىلەشتۈرۈپ، ئاۋامنىڭ ئالقىش - ھۆرمىتىگە سازاۋەر بولغانلىقىنى، شۇنداقلا كۆزگە كۆرۈنگەن شائىر ئىكەنلىكىنى ئاڭلاپ، ئىختىيارسىز ھالدا ئەھۋالىمنى بايان قىلىپ، تەلىپىمنى قويۇپ، ئۇنىڭغا بىر ئەرز يازغانىدىم. ئالتە ئاي ئۆتۈپ بۇ پۇل كەلدى دادا. مەن ئادالەتنىڭ جارى قىلدۇرۇلۇشى نەتىجىسىدە ئاخىر قەددىمنى كۆتۈردۈم.

- ھە، بالام ئەسلىدە سىلىنى ئۆزىگە بەكرەك يېقىن ھېس قىلدۇرغان سوتچىنىڭ ئۆزى بىر شائىر ئىكەنىدە. شۇڭا ئۇنىڭغا ئەرز يېزىپ ئەۋەتىپلا. ئۇمىدلىرى يەردە قالماپتۇ، - ئىمىن ئەخمەدى ئادىل سوتچى ئىكەن. شائىر بولسىمۇ ھېسسىياتقا بېرىلمەي، دېلولارنىخالىسلىق، ئادىللىق بىلەن بىر تەرەپ قىلالايدىكەن. مەن بۇنداق شائىرلارنى ھۆرمەت قىلىمەن، - دېدى دادام.

- توغرا دادا، - جاۋاب بەردىم، - شائىرلار ئۆزىنى، ئۆزگىنى تونۇغان، ۋەتىنىگە پىداكار، خەلقىگە غەمگۇزار، مۇھەببىتى ھەمىشەم ئۇرغۇپ تۇرىدىغان ئوت يۈرەك، تالماس بىلەك پەزىلەت ئىگىلىرىدۇر. ئۇلار سودىيە بولۇشقا ئەڭ لايىق. گەرچە ئەدلىيە ئورۇنلىرىدا خىزمەت قىلمىسىمۇ، تاپتىن چىققان، نائىنساپ، ئاسىيلارنى، خىيانەتچى، خۇشامەتچى، تەمەخور، شەھۋەتخور، قارا كۆڭۈللەرنى، ھۇرۇن، پاسىق، ئالدامچىلارنى، چېقىمچى، سۇخەنچى ئارا بۇزارلارنى ئالدىن سېزىپ ئاشكارىلاپ ۋىجدان سوتىغا تارتقۇچىلاردۇر.

- راست دېدىلە ئوغلۇم، سوتچى بولغان ئادەم قانۇن ئالدىدا ھەممە كىشىنىڭ باپباراۋەر ئىكەنلىكىنى تارازا تېشى قىلىپ دېلولارنى بىر تەرەپ قىلغاندا خاتالىق سادىر بولمايدۇ. ئادالەت جارى قىلىنغان بولىدۇ. ئەدلىيە سودىيەلىرى جىنايەت گۇماندارلىرىنى سوراق قىلىپ سوتلاپ، قانۇنىي جازاغا تارتسا، شائىرلار ۋىجدان سوتىغا تارتقۇچىلار ئىكەنلىكىنى ماڭا بىلدۇردىلە ئوغلۇم. قانۇنىي جازاغا تارتىلغان ئادەم جازا مۇددىتى توشقاندا ئەركىن بولالىغان بىلەن، ۋىجدان سوتىغا تارتىلغان ئادەم ئۆمۈرۋايەت ھەسرەت - نادامەت ئىلكىدە تاۋۇتى لەنەت تەقىبىدىن ئەركىن بولالمايدىكەن. ئانىلرىنىڭ گەپ ئارىلىقىدا «ھەممە سودىيىلەر شائىر بولسا...» دېگەن سۆزىنىڭ تېگىگە ئەمدى يەتتىم. شائىرلار بولۇپ، سودىيەلەر بولمىسا جەمئىيەتنى تەڭشىگىلى بولمايدىكەن، سودىيەلەر بولۇپ، شائىرلار بولمىسا گۈزەل ھايات بەرپا قىلغىلى بولمايدىكەن. چۈشەندىم بالام، چۈشەندىم. شائىر ئىمىن ئەخمەدىگە مەكتۇپ ئەۋەتكەندە مېنىڭ رەھمىتىمنىمۇ ئالاھىدە ئىزھار قىلىپ قويسىلا.

مانا شۇ كۈندىن باشلاپ قەلبىمدە پۇل ئېگى بىخ سۈرۈشكە باشلىدى. راستىنى دېسەم كۆپچىلىك يۇرتداشلىرىمغا ئوخشاش پۇل توغرىسىدا ئىلمىي قاراشقا ئىگە ئەمەس ئىدىم. پۇل دېگەن خەجلەيدىغان پارچە قەغەز. تىجارەتچىلەر سودا قىلىپ، ئىشلەمچىلەر ئەمگەك قىلىپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۆز ئورۇنلىرىدا ئىشلەپ جان باقىدۇ. پۇل تېپىش - خىراجەت ئۈچۈن، دەپ چۈشىنەتتىم. شۇڭا قولۇمغا پۇل چۈشسە خەجلەپ، پۇل بولمىسا يۈرۈۋەرگەنىدىم. بىرىنچى قېتىملىق تويۇم سائادەتلىك بولماي، ئىككىنچى قېتىم توي قىلغان چېغىمدا، ئىقتىساد (پۇل) نىڭ جەمئىيەت ۋە تۇرمۇشتىكى زۆرۈرىيىتىنى خېلى چوڭقۇر ھېس قىلغان بولدۇم. تارىم مەيدانىدىن كەلگەن بۇ پۇل بىلەن بەختلىك ئائىلەم بار بولدى. پۇل ئېگى نەزەر دائىرەمنى كېڭەيتتى.

پۇل ئېگى - پۇلنى قانداق تېپىش، قانداق تېجەش، قانداق خىراجەت قىلىش، زىيانىدىن قانداق ساقلىنىش، قانداق ئىشلىتىش، قانداق ئاۋۇتۇش، قانداق جۇغلاش توغرىسىدىكى مېڭىنىڭ

ئەۋلاد گۈرۈپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئىسىرلەر قوليازمىلار ئامبىرى

ئاڭلىق، روشەن ھالدىكى پايدا - زىيانىنى تەكشەش مزانىدۇر. ئۇيغۇر خەلقىنىڭ كۆپچىلىكى، بازار ئىگىلىكى يولغا قويۇلۇشتىن بۇرۇن پۇل تېپىش ۋە خەجلەشنىلا بىلەتتى. بۇ پۇل تېپىش، خەجلەش ئاڭسىز ھالدىكى جان بېقىشنى مەقسەت قىلاتتى. شۇڭا قانداق پۇل تېپىش، قانداق خەجلەش، پۇلنى قانداق تېجەپ ئاۋۇتۇشنىڭ يوللىرى، چارە - تەدبىرلىرى توغرىسىدا ئىزدەنمەيتتى. ئىزدىنىدىغانلار بار دېگەندىمۇ ناھايىتى ئاز ئىدى. شۇڭا، بېيىمايلى نامراتچىلىقتا بۇرۇخۇم بولۇپ ياشاپ كەلگەنىدى. ئەپلەپ - سەپلەپ كۈننى ئۆتكۈزۈۋالسلا قانائەت قىلىپ، نامراتچىلىقتىن قانداق قۇتۇلۇش توغرىسىدا چوڭقۇر ئويلانمىغان، ئويلانسىمۇ چىقىش يولىنى تاپالمىغانىدى. چوڭقۇر ئويلىنىپ چىقىش يولىنى تاپماقچى بولغانلار جاھالەت كۆچلىرى تەرىپىدىن زەربىگە ئۇچراپ، ھايات قالغانلىرىدىن بەزى مەرد - مەردانلار تىرىشىپ - تىرمىشىپ پىداكارلىق بىلەن ئىگىلىك تىكلەشكە كۈھىش قىلغانىدى...

ئىسلاھات ۋە ئىشكىنى ئېچىۋېتىش سىياسىتىنىڭ تۇرتكىسىدە يولغا قويۇلغان بازار ئىگىلىكى ناھايىتى قىسقا ۋاقىتتا كىشىلەرنىڭ نەزەر دائىرىسىنى كېڭەيتىپ، پۇل ھەققىدە قايتا ئويلىنىشقا يېتەكلىدى. پۇل ئېگى يوقلۇقتىن بارلىققا، بارلىقتىن ئاڭ سىستېمىسىغا ئايلىنىشقا باشلىدى. «كۈن ئۆتسە بولدى» دەيدىغان جان بېقىشتىن ئىبارەت قالاق، چۈشكۈن، نامرات ھالەت ئورنىنى، كۈنلەرنى قىممەت يارىتىپ ئۆتكۈزۈش، تىرىشىپ ئۆگىنىپ بىلىم ئىگىلەش، ياخشى كۈن كۆرۈش، رىقابەتتە ئۇتۇپ چىقىشتىن ئىبارەت جۇشقۇن، كۆتۈرەڭگۇ، بەرداشلىق بېرىش جاسارىتىگە ئىگە قەيسەرانە روھ ئىگىلىدى (ياخشى تەربىيە كۆرمىگەن، ئىرادىسىز، بىلى بوشلار بۇنىڭدىن مۇستەسنا).

ئۆزۈمگە نەزەر تاشلىسام، ئەقلىمدە پۇل ئېگى پەيدا بولۇشقا يۈزلەنگەندىن كېيىن ئۆزۈمگە، ئائىلەمگە، يۇرت - ۋەتىنىمگە، خەلقىمگە ئەمگەك - ئەجرىم بىلەن قىممەت يارىتالىدىمۇ؟ - دېگەن سوئالنى قويىدىغان بولدۇم ۋە كۆز ئالدىمغا نەشر قىلىنغان شېئىر توپلاملىرىم، رومانلىرىمغا بېرىلگەن قەلەم ھەققى كېلىدىغان بولدى...

ئەدەبىي ئىجادىيەت ئەقلى ئەمگەكتۇر. جىسمانىي ئەمگەكتە تەر ئاقسا، ئەقلى ئەمگەكتە قان ئاقىدۇ. ئۇ قان قۇرلارغا، مىسرالارغا سىڭىپ كەتكەنلىكى ئۈچۈن كۆزگە كۆرۈنمەستىن جاننى ئۈپرىتىدۇ. شۇڭا مەنمۇ كۆپرەك قەلەم ھەققى ئېلىش ئۈچۈن نەشرىيات ۋە كىتاب سودىگەرلىرى بىلەن سودىلىشىدىغان بولدۇم ۋە ئىلگىرىكىگە نىسبەتەن كۆپرەك قەلەم ھەققى ئالدىم. بۇ، مەندە پۇل ئېگى يېتىلمىگەن چاغدىكى «قەلەم ھەققى بەرمىسمۇ، نەشر قىلىنسا بولدى...» دەيدىغان تونۇشۇمنىڭ مېنى ئىجادىيەتتە ئالغا باستۇرمايدىغانلىقىنى، سەرخىل ئەسەر يېزىش ئارزۇيۇمغا توسالغۇ ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتكەنلىكىمنىڭ نەتىجىسى ئەلۋەتتە.

ئەلھال، بازار ئىگىلىكى دەۋرىدە ھەممە ئىستېمال بۇيۇملىرىنىڭ نەرخى ئۈچ - تۆت ھەسسىدىن ئون ھەسسىگىچە ئۆستى، لېكىن قەلەم ھەققى ئۆسمىدى. ھەتتا بەزى مۇكاپاتلارمۇ، مۇئەللىپنىڭ كىرا ھەققىغىمۇ يەتمىدى. دېمەكچىمەنكى، مۇۋەپپەقىيەتلىك چىققان سەرخىل ئەسەرلەر ئۆز قىممىتىنى يارىتىشى كېرەك!

رېئاللىق شۇنى كۆرسەتتىكى، تېخىچە ئۆتكەن ئەسىرنىڭ 50 -، 70 -، 80 - يىللىرىدىكى كۆز قاراش ۋە قالاق ئىدىيە بىلەن ياشاۋاتقانلار يوق ئەمەس. بۇگۈن ئۆتسە ئەتە يېنىپ كەلمەيدۇ. بۇگۈنكى ئاڭدىن ئەتىكى ئاڭ ئۈستۈن تۇرىدۇ. بۇگۈنكى ئىش، ئۆگىنىشتىن ئەتىكى ئىش -

ئۆگىنىش ئىلغار بولىدۇ. بۇنى چۈشەنمەي ئۆز سەنىمىگە دەسسەپ يۈرگەنلەر ـ ئۆمۈرۋايەت ئالغا باسالمايدۇ. بىر بولسا ھۇرۇن، قاششاق، تەمەخورغا ئايلىنىپ، دۇنيادىن ھەسرەت ـ نادامەت چېكىپ ئۆتىدۇ. بىر بولسا ھەسەتخور، پىتنىخور، سۇخەنچى، كەززاپقا ئايلىنىپ زىيانداش بولۇپ قالىدۇ. بۇنداق قىممەت قارىشى يوق كىشىلەر ھەممىلا ئىشتا كېچىككەن بولىدۇ. ھەتتا پۇشايمان قىلىشتىمۇ كېچىكىدۇ.

ھازىرقى رىقابەت دەۋرىدە قىممەت قارىشىغا ئىگە بولۇش ـ ئۆزىگە، ئائىلىسىگە ئەل ـ يۇرتىغا ئىگە ۋە مەسئۇل بولۇش دېمەكتۇر.

ھازىرقى زامان قىممەت قارىشى ـ رىقابەتتە دادىل بولۇپ، ئەقىل ـ پاراسىتى، ئەجرى ـ ئەمگىكى بىلەن قىممەت يارىتىش قارىشىدۇر. «ئۈجمە پىش، ئاغزىمغا چۈش» ـ دەپ ئولتۇرغانلار، ئاسماندىكى غازنىڭ شورپىسىغا نان چىلاپ يېمەكچى بولغانلار قانداقمۇ قىممەت يارىتالىسۇن؟ ئاز ئۆگەنسەڭ، ئاز ئىش قىلساڭ، بىلگىنىڭمۇ، نەتىجەڭمۇ ئاز بولىدۇ. كۆپ ئۆگەنسەڭ، كۆپ ئىش قىلساڭ بىلگىنىڭمۇ كۆپ، نەتىجەڭمۇ زور بولىدۇ. ئۆگەنمىسەڭ، ھەرىكەت قىلمىساڭ ھېچنېمەڭ بولمايدۇ. «پۇل ـ پۇلنى تاپىدۇ» دېگەن ھېكمەتنىڭ مەنىسى ئەنە شۇ.

پۇل ـ ئەمگەك ـ ئەجرىڭ بىلەن بىللە بارلىققا كەلتۈرگەن قىممەتتۇر. مانا شۇ پۇل بولمىسا، باي بولۇشتىن ئېغىز ئاچقىلى بولمايدۇ. پۇلۇڭ قانچە كۆپ بولسا، ئۇنى مەبلەغ قىلىپ تاپقان پۇلۇڭمۇ شۇنچە كۆپ بولىدۇ. پۇل تېپىش ئۈچۈن ئەڭ ئاۋۋال ياخشى نىيەتلىك، خالىس بولۇش شەرت. يامان نىيەت بىلەن تاپقان پۇلنىڭ بەرىكىتى بولمايدۇلا ئەمەس، بەلكى پايدىسىدىن زىيىنى كۆپ بولىدۇ. ئاگاھ بولغىنىكى، ھەتتا ئادەمنى خەتەرگە، بالا ـ قازاغا ئۇچرىتىدۇ.

پۇل ئېڭى بولمىغان قوۋم، مىللەت نامراتلىقتىن، نادانلىق كىشىنىدىن قۇتۇلالمايدۇ. پۇل ئېڭىغا ئىگە مىللەت زىيانغا بەرداشلىق بېرەلەيدۇ... پايدىدىن مەغرۇرلىنىپ ئۆزىنى يوقىتىپ قويمايدۇ. پۇلنى ۋە پۇل بىلەن ئېرىشكەن بايلىقنى، نېمەتلەرنى زايا، ئىسراپ قىلمايدۇ. تېجەپ يەيدۇ، تېجەپ ئىچىدۇ. تېجەپ خەجلەپ پۇلنى ئاۋۇتىدۇ. تۇرمۇشنى گۈزەل، باياشات، تەرتىپلىك ئۆتكۈزىدۇ... بۇ، پۇل ئېڭىدىن پەيدا بولغان چۈشەنچەم.

پۇلغا ئەڭ موھتاج بولغان چېغىمدا، تارىمدىن كەلگەن ئاشۇ پۇل بىلەن مەندە پۇل ئېڭىمنىڭ پەيدا بولۇشىغا، ھازىرقى زامان قىممەت قارىشىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلىشىمگە سەۋەبچى بولغان شائىر سودىيە ئىمىن ئەخمىدىنى ئەسلەپ، دىدار كۆرۈشۈشنى شۇنچە ئارزۇ قىلاتتىم. ئاخىر 1988 ـ يىلى بۇ ئارزۇيۇمغا يەتتىم.

ئۈرۈمچىگە كۆڭلۈم تارتىپ كەلگەندە، بىر قانچە سەپداشلار بىلەن ئىمىن ئەخمىدىنىڭ ئۆيىگە ھال ـ مۇڭ بولغىلى باردۇق. تۇنجى قېتىم دىدار كۆرۈشكەندە ئوچۇق ـ يورۇق، ياخشى تىلەكلىك، بىلەرمەن شائىر ئىكەن، دېگەن تەسىراتقا كەلدىم. ئاشۇدەم كۆڭلۈمدە يەنە «ئۈرۈمچىگە يۆتكىلىپ كەلمەي، ئاقسۇدا سودىيە بولۇپ تۇرۇۋەرگەن بولسا، خەلققە، ھاجەتمەنلەرگە يېقىندىن يار ـ يۆلەك بولۇپ، تېخىمۇ كۆپ مەنپەئەت يەتكۈزگەن بولاتتى...» دەپ ئويلاپ قالغىنىممۇ راست. كېيىن ئارقىمۇ ئارقا نەشردىن چىققان شېئىر توپلاملىرى، خەنزۇ كىلاسسىك شائىرلىرىنىڭ ئۇنىڭ پاساھەتلىك قەلىمى بىلەن قىلىنغان شېئىرلىرىنىڭ تەرجىمىلىرى مېنى قايىل قىلىپ، چۈشەنچەمنى

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.qaqnus.com
ئۇيغۇرچە ماقالە

بېكىلدى.

شېئىر يازماق ئاسان ئەمەس، تەرجىمە قىلماق تېخىمۇ تەس. چۈنكى، شائىر كۆزگە كۆرۈنمەيدىغان ھېس - تۇيغۇ پىكرىنى گۈزەل ئىبارىلەر بىلەن سۈرەتلەپ بېرىدۇ. قانداق ۋەزىنده، قانداق شەكىلده يازماقچى بولسا، شۇنداق يېزىپ چىقىدۇ. بىر شېئىرنى تەرجىمە قىلماقچى بولسا دەسلەپ مەزمۇنىنى پىششىق ئىگىلەپ، ئاندىن شەكىل، ۋەزنى بويىچە مىسرالاشتۇرۇپ چىقىدۇ. ھەممىدىن كۆپ باش قاتۇرىدىغىنى بەدىئىيلىكتۇر. بەدىئى دىت، يۇقىرى پاساھەت، ئىقتىدار، يۇكسەك ماھارەت بىلەن قىزىقىپ، قېتىرقىنىپ تەرجىمە قىلمىغاندا، ئاشۇ شېئىرنىڭ مۇئەللىپى بولغان شائىرنىڭ ئىناۋىتىنى تۆككەن، ئەسىرنىڭ قىممىتىنى تۆۋەنلەشتۇرۇۋەتكەن بولۇپ قالىدۇ، خالاس.

شائىر ئىمىن ئەخمەدىنىڭ «غەربى يۇرت ئاز سانلىق مىللەت شائىرلىرىنىڭ تاللانما شېئىرلىرى»نى، شەكىل، ۋەزىن، ئۇسلۇب، مەزمۇن ۋە بەدىئىيلىككە سادىق بولۇپ قىلغان تەرجىمىسى ماڭا زوق - ھۇزۇر بەخش ئەتتى. كۆڭلۈمنى سۆيۈندۈردى، ئاپىرىن!

مەن بۇ تالانتلىق شائىر بىلەن ھەر قېتىم ئۇرۇمچىگە بارغاندا كۆرۈشۈپ، ھەمسۆھبەت بولۇپ تۇرساممۇ، مېنىڭ ئەرزىمنى تاپشۇرۇپ ئالغاندىن كېيىن، تەكشۈرۈپ ئېنىقلاپ مەيدان رەھبەرلىكىگە دەپ پۈل ئەۋەتكۈزگەنلىكى توغرىسىدا زادىلا ئېغىز ئېچىپ باقمىدى. ئۇ، مېنىڭ ۋە باشقىلارنىڭ ماختاشلىرىنى ئاڭلاشقا خۇشتار ئەمەس، ئۆز خىزمىتىنى بىجاندىل ئىشلەپ، كىشىلەرگە مەنپەئەت يەتكۈزۈپ، غەمخار بولۇشقا خۇشتار ئىكەن. بۇنىڭ ئەكسىچە شۇنداق كىشىلەرمۇ بارىكى: قىلىۋاتقان خىزمىتىگە ھەق ـ مائاش ئېلىپ تۇرۇپمۇ قانائەت قىلمايدۇ. ھەمىشە ئىشلەشكە تېگىشلىك خىزمىتىنى ياخشىلىق قىلدىم دەۋېلىپ، ھاجەتمەنلەردىن، يۇرتداش، دوست - بۇرادەرلىرىدىنمۇ رەھمەت - تەشەككۈر تەمە قىلىپلا قالماي، ھەتتا پۇل، نەرسە - كېرەكلەرنى ئاشكارا تەلەپ قىلىدۇ. بۇ ئىنسابسىزلىق، شۇنداقلا ئادەمىيلىك قەدىر - قىممىتىنى يەرگە ئۇرغانلىق. ئىنسانىنىڭ قەدىر - قىممىتى ـ ئۇنىڭ ئىنسابىدا.

پېقىر ھەر ۋاقىت دوست - بۇرادەرلىرىنى ئەسلىگىنىمده كاتېپ، رەئىس، مۇدىر ئىمىن ئەخمەدى ئەمەس، شائىر سودىيە ئىمىن ئەخمەدى كۆز ئالدىمغا كېلىپ، بۇ مۇۋەششەھنى يادىكار قىلغۇم كېلىدۇ:

ئىمتىھان قىلغاندا يار بەرسە جاۋاب ۋاپا بىلەن،
مەھرىمى رەسۋايىدىن بولغاي يىراق ھايا بىلەن.
ئىز بېسىپ تۇنقان قىلىچ، قەلەمگە سادىق بولسا دوست،
نۇرلىنار دىللاردا نامى ئادىمى ساپا بىلەن.
ئەسلىمە قالار گۈزەل خالىس نىيەت مەردانىدىن،
خەيرىلىك بولۇپ ھاياتى پاكلىنىپ جاپا بىلەن.
ـ مەرھابا ـ دېمەس بەخت چىكى قاقمىسا ھىم ئىشكىنى،
دەشتى ھىجراندا ئېچىلماس گۈل قۇرۇق تەمە بىلەن.
دىلرەبا دوستۇم، ساڭا بولسۇن ئادالەت مەڭگۈ يار،
ئىزلىرىڭ يول - يولدا قالسۇن ئۇرغىغان سادا بىلەن.

(ئاپتور: قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتىنىڭ پېنسىئونېرى)

مۇھەررىر: مۇقەددەر ساھىت